

STAATSBLAD VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

No. 225. LANDMACHT. GENEESKUNDIGE DIENST. REGLEMENTEN. Reglement voor den militair geneeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië
van 31 Maart 1909 N° 9.

Gelezen enz.;

De Raad van Nederlandsch-Indië gehoord;

Is goedgevonden en verstaan:

Met intrekking van het Reglement voor den militair geneeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië, vastgesteld bij het besluit van 5 Maart 1887 N° 1/C (Staatsblad N° 51), zooals dat Reglement sedert is gewijzigd en aangevuld, vast te stellen het aan dit besluit gehecht gelijknamig Reglement.

Afschrift enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal
van Nederlandsch-Indië:

De w^d Algemeene Secretaris,

v. D. HOUVEN VAN OORDT.

Uitgegeven den tienden April 1909.

De w^d Algemeene Secretaris,

v. D. HOUVEN VAN OORDT.

REGLEMENT voor den militairen geneeskundigen dienst in Nederlandsch-Indië.

Artikel 1.

De militaire geneeskundige dienst wordt uitgeoefend door:

- a. Officieren van Gezondheid;
- b. Militaire Apothekers en Apothekersbedienden;
- c. Militaire Paardenartsen;
zoomede in bijzondere gevallen door:
- d. particuliere geneesheeren, die belast zijn met de waarneming van den burgerlijken geneeskundigen dienst, onder genot eener tegemoetkoming of belooning uit 's lands kas, (1) en
- e. particuliere geneesheeren, met wie tot dat einde eene afzonderlijke overeenkomst is aangegaan.

Artikel 2.

De Chef van den militairen geneeskundigen dienst is omtrent alles wat den dienst betreft verantwoordelijk aan den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië.

Hij waakt voor de nauwkeurige opvolging der voor dien dienst uitgevaardigde bepalingen; doet de voorstellen, welke in het belang van den dienst worden noodig geacht en geeft zoodanige voorschriften als 's Lands belang en de uitbreiding der wetenschap vorderen.

Artikel 3.

De Chef overtuigt zich van den goeden gang van zaken door het houden of doen houden van inspectiën.

Alle inspectiën hebben plaats en worden geautoriseerd op de wijze door het Departement van Oorlog voorgeschreven.

Artikel 4.

De Chef kan beschikken over een bij de formatie toegestaan Hoofd-officier, aan wien hij al zulke werkzaamheden kan opdragen als hij zal noodig achten.

Artikel 5.

Bij tijdelijke afwezigheid van den Chef is de bij het hoofdbureau van den geneeskundigen dienst ingedeelde Hoofdofficier belast met het gewoon beheer van zaken.

Deze zal echter alleen in urgente gevallen veranderingen mogen maken in- of voorstellen doen betreffende den dienst, en is, opdat zoo min mogelijk gehandeld worde in strijd met de bedoelingen van den Chef, verplicht eene gestadige correspondentie met dezen te onderhouden.

(1) Deze geneesheeren zijn gehouden tevens den militairen geneeskundigen dienst waar te nemen, indien deze niet door een Officier van Gezondheid wordt uitgeoefend.

Artikel 6.

De officiële correspondentie tusschen den Chef van den militair geneeskundigen dienst en den Inspecteur-Generaal van dien dienst in Nederland mag alleen handelen over onderwerpen van wetenschappelijken aard en heeft plaats door tusschenkomst van het Ministerie van Koloniën.

Artikel 7.

De gewestelijk eerstaanwezende Officieren van Gezondheid zijn aan den Chef verantwoordelijk voor den dienst in hun gewest.

Voorstellen betreffende dien dienst worden rechtstreeks aan den Chef aangeboden, tenzij het wenschelijk of noodig wordt geacht die aanbieding te doen geschieden door tusschenkomst van den gewestelijk Militairen- of Afdeelingscommandant.

Artikel 8.

Aan de gewestelijk eerstaanwezende Officieren van Gezondheid kan autorisatie worden verleend tot het houden van inspectiën in hunne afdeeling of hun gewest.

Artikel 9.

Op plaatsen, waar gewestelijk eerstaanwezende Officieren van Gezondheid garnizoenen houden, zijn deze tevens plaatselijk eerstaanwend Officier van Gezondheid.

De plaatselijk eerstaanwezende Officieren van Gezondheid zijn aan de gewestelijk eerstaanwezende Officieren van Gezondheid verantwoordelijk voor den dienst in hunne garnizoensplaats.

Zij regelen dien dienst in overeenstemming met de bepalingen en, voor zooveel noodig, in overleg met den plaatselijken of plaatselijk Militairen Commandant.

Voorstellen betreffende den dienst zenden zij rechtstreeks aan den gewestelijk eerstaanwezenden Officier van Gezondheid.

Desvereischt wordt het advies van den plaatselijken of plaatselijk Militairen Commandant vooraf ingewonnen of wel het voorstel door diens tusschenkomst aangeboden.

Artikel 10.

De Officieren van Gezondheid bij de garnizoenen zullen dagelijks de militaire gevangenen bezoeken en de zich daarin bevindende zieken zoo noodig en onder opvolging der deswege bestaande bepalingen naar het hospitaal zenden.

Minder ernstige zieken kunnen in de gevangenen zelve behandeld worden.

Artikel 11.

§ a. In de door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië aangewezen garnizoenen is eene geneeskundige commissie tot onderzoek en afkeuring van militairen en van het tot het Leger behoorend burgerpersoneel

gevestigd, samengesteld uit drie der oudste ter plaatse aanwezige Officieren van Gezondheid, van wie minstens één Hoofdofficier.

§ b. Te Batavia is bovendien gevestigd eene geneeskundige hoofdcommissie, samengesteld uit vijf leden, telkens aan te wijzen door den Chef van den militairen geneeskundigen dienst uit te Batavia aanwezige militaire geneesheeren. Deze leden zullen zooveel mogelijk Hoofdofficieren zijn, van wie de oudste tevens voorzitter is. Het jongste lid dezer commissie fungeert als secretaris.

In deze hoofdcommissie mogen geen Officieren van Gezondheid zitting nemen, die deel uitmaakten van de commissie, welke oorspronkelijk het in § c van dit artikel bedoeld certificaat afgaf.

§ c. Alle tot het Leger behorende personen, zowel militairen als burgers, ten behoeve van wie door eene geneeskundige commissie als sub § a bedoeld een geneeskundig certificaat, van welke strekking ook, werd afgegeven, kunnen op last van den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië opgeroepen worden om voor de sub § b genoemde hoofdcommissie te verschijnen, welker uitspraak beslissend is.

§ d. Wanneer de sub § b bedoelde hoofdcommissie eene uitspraak doet, afwijkend van de te voren genomen beslissing, vervalt daarmede het vroeger afgegeven certificaat.

§ e. Geldt de sub § c bedoelde oproeping iemand, wien na het verlaten van het Leger of van 's Lands dienst een geneeskundig certificaat werd uitgereikt door eene geneeskundige commissie als sub § a bedoeld, en geeft hij aan die oproeping geen gehoor, dan vervalt daardoor het reeds uitgereikt certificaat. Dit laatste is eveneens van toepassing voor personen, ten behoeve van wie, tijdens zij nog in het Leger of in 's Lands dienst waren, door eene geneeskundige commissie als sub § a bedoeld een geneeskundig certificaat werd afgegeven en die, na vervolgens het Leger of 's Lands dienst te hebben verlaten en zich hier te lande te hebben gevestigd, nog werden opgeroepen om voor de sub § b bedoelde hoofdcommissie te verschijnen.

§ f. Personen, die het Leger ('s Lands dienst) reeds hebben verlaten, mogen alleen op bijzondere machtiging van den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië voor eene geneeskundige commissie verschijnen. Dit geldt niet voor hen, bedoeld in artikel 5 van het Reglement in Staatsblad 1876 N° 44 en in artikel 3 van het Reglement in Staatsblad 1905 N° 299.

Artikel 12.

De inwendige dienst en de politie bij de militaire ziekeninrichtingen worden door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië bij een huishoudelijk voorschrift geregeld.

Artikel 13.

Het opmaken en inzenden van periodieke en wetenschappelijke stukken zal geschieden volgens de bestaande of nog vast te stellen bepalingen.

Artikel 14.

De geneeskundige dienst geeft, daartoe aangezoekt, schriftelijk advies omtrent den bouw, de inrichting en verandering van militaire gebouwen en kampementen.

Artikel 15.

Aan den Chef van den militairen geneeskundigen dienst en de Hoofdofficieren van dien dienst is het uitoefenen van burgerpraktijk, van welken aard ook, verboden, met dien verstande, dat onder dit verbod niet is begrepen het houden van consulten met praktiseerende geneesheeren over bijzondere ziektegevallen en het verleenen van oogenblikkelijke hulp in dringende gevallen voor éénmaal; ook belangrijke operaties zullen zij, na gehouden consult als bovenbedoeld, mogen verrichten, indien ter plaatse geen ander geneesheer daartoe in staat is.

Het houden van spreekuur, het geven van adviezen aan particuliere maatschappijen en het keuren van personen, die eene levensverzekering wenschen aan te gaan of bij eene particuliere maatschappij in dienst willen treden, wordt als verboden burgerpraktijk beschouwd.

Artikel 16.

Aan de volgende personen ⁽¹⁾ en hunne gezinnen ⁽²⁾, mits wonende binnen twee paal van het centrum der garnizoensplaats of der standplaats van de in artikel 1 sub *d* en *e* bedoelde geneesheeren, zoomede aan hunne bij hen inwonende bedienden, verleent de militaire geneeskundige dienst kosteloos genees-, heel- en verloskundige hulp en geneesmiddelen:

- a. 1°. de in dienst zijnde en de gepensioneerde Officieren van het Nederlandsch-Indisch Leger;
- 2°. de in dienst zijnde militairen van het Nederlandsch-Indisch Leger beneden den rang van Officier;
- 3°. de gepensioneerde en gegageerde Europeesche militairen van het Nederlandsch-Indisch Leger beneden den rang van Officier;
- b. de in dienst zijnde burgerambtenaren en de gepensioneerde militaire- en burgerambtenaren van dat Leger;
- c. alle overige tot dat Leger behoorende burgerlijke personen (waaronder ook de vrije burgerwerklieden en burgerleerlingen bij den Artillerie Constructie Winkel, de Pyrotechnische Werkplaats en de Geweermakersschool), uitgezonderd die, bedoeld bij artikel 3 van het Koninklijk besluit van 28 Januari 1882 N° 13 (Staatsblad N° 113), zooals dat artikel luidt ingevolge het Koninklijk besluit van 15 Januari 1898 N° 40 (Staatsblad N° 125);

⁽¹⁾ Hieronder niet te begrijpen de bij het Leger „voor memorie” gevoerden, tenzij uitdrukkelijk anders is of wordt bepaald.

⁽²⁾ Hieronder worden verstaan de vrouwen, de minderjarige wettige kinderen, de minderjarige natuurlijke wettiglijk erkende kinderen en de minderjarige stiefkinderen.

- d.* de Advocaat-Fiscaal voor de Land- en Zeemacht;
- e.* de Substituten Advocaten-Fiscaal;
- f.* de Auditeurs-Militair;
- g.* de Substituten Auditeurs-Militair;
- h.* de Officieren en Onderofficieren, behoorende tot de actieve Nederlandsche Zeemacht, die in commissie of bij een Departement van Algemeen Bestuur in Nederlandsch-Indië aan den wal zijn geplaatst, dan wel om andere reden aan den wal vertoeven;
- i.* de aan den vasten wal wonende Gezaghebbers, Stuurlieden en andere met de laatstgenoemden in rang gelijkgestelde Europeesche opvarenden, zoomede de lijdens aan lichte ongesteldheden of gebreken der overige aan boord verblijvende bemanning van de schepen der Gouvernements-Marine (met uitzondering van die, liggende te Soerabaja), mits laatstbedoelde lijdens tot onderzoek worden gepresenteerd op door den eerstaanwezenden Officier van Gezondheid te bepalen tijd en plaats, b.v. de hoofdwacht of het hospitaal;
- k.* de weduwen en weezen van de sub *a* en *b* bedoelde personen;
- l.* de in vasten of tijdelijken dienst zijnde ambtenaren, beambten en verder personeel (Europeanen en Inlanders) bij den stoomtramweg in Atjeh.

Wonen de voormelde personen en hunne gezinnen verder dan twee paal van het centrum der garnizoensplaats of der standplaats van de in artikel 1 sub *d* en *e* bedoelde geneesheeren, dan bepaalt zich hunne aanspraak tot kosteloze verstrekking van door een bevoegd geneesheer voorgeschreven geneesmiddelen.

Afgescheiden hiervan zullen de sub *a* 3^e genoemde personen en de leden van hun gezin, hunne weduwen en weezen, benevens de sub *c* bedoelde, tot het Leger behoorende burgerlijke personen, alsmede de inwonende bedienden van de sub *a* tot en met *l* genoemde personen zich, ter erlanging van geneeskundige hulp, op een bepaald uur ten huize van den Officier van Gezondheid, belast met den garnizoensdienst, of op eene door den eerstaanwezenden Officier van Gezondheid daartoe aangewezen plaats vervoegen, indien de toestand der zieken dit gedoogt.

Mocht hun toestand dit niet veroorloven, dan worden zij in hunne woning behandeld.

Voorts zijn de sub *a* 3^e genoemde personen, de leden van hun gezin en hunne weduwen en weezen en bedienden, zoomede de bedienden dier weduwen en weezen, gehouden op verlangen van den geneesheer zoo mogelijk de gagementsakte te vertoonen, benevens eene jaarlijks te vernieuwen verklaring van den plaatselijken (Militairen) Commandant of bij ontstentenis van eene dergelijke autoriteit, van het Hoofd van Bestuur der plaats hunner inwoning, waaruit hunne aanspraak op vrije geneeskundige behandeling enz. nader kan blijken.

Recepten van burger-geneesheeren voor personen, die volgens dit

artikel recht hebben op vrije geneeskundige behandeling, kunnen gratis in eene militaire apotheek worden gereed gemaakt.

Gegageerde Amboineesche en Inlandsche militairen, die op vrije geneeskundige behandeling van militaire zijde geen aanspraak hebben, kunnen echter op een door een geneesheer afgegeven recept, waarop naam en qualiteit behoorlijk moeten zijn vermeld, kosteloos uit de militaire apotheek genees- en verbandmiddelen bekomen.

Aan den Eerstaanwezenden Apotheker behoort op diens verzoek de gagements-akte te worden vertoond.

In dringende omstandigheden is de Militaire Commandant bevoegd op eigen verantwoordelijkheid een Officier van Gezondheid van den garnizoensdienst in commissie te zenden om op verderen afstand dan twee paal van het centrum der garnizoensplaats aan Officieren en mindere militairen in actieven dienst, of hun ter plaatse, waar deze zelf in garnizoen zijn, zich bevindend gezin, genees-, heel- of verloskundige hulp te verlenen.

Artikel 17.

Het gratis gebruik van geneesmiddelen, bedoeld bij het voorgaand artikel, waarvan alle inventarisgoederen zijn uitgesloten, zal zich niet verder uitstrekken dan tot de middelen, welke in de militaire apotheken moeten voorhanden zijn.

Mocht het volstrekt noodzakelijk zijn bij de behandeling der zieken gebruik te maken van geneesmiddelen, die op de prijslijst van het algemeen magazijn van geneesmiddelen niet voorkomen, dan zullen deze afzonderlijk mogen worden ingekocht, doch alleen op autorisatie van den gewestelijk eerstaanwezenden Officier van Gezondheid.

Deze zal zulks niet mogen weigeren dan op eigen verantwoordelijkheid voor de gevolgen.

Artikel 18.

Voor zoover geene bepalingen zijn uitgevaardigd omtrent het bijwonen van de oefeningen der troepen door een Officier van Gezondheid, beslist de plaatselijke of plaatselijk Militaire Commandant, in overleg met den plaatselijk eerstaanwezenden Officier van Gezondheid, bij welke diensten van de troepen in het garnizoen een Officier van Gezondheid zal tegenwoordig zijn om desgevorderd geneeskundige hulp te kunnen verlenen.

Artikel 19.

De pharmaceutische dienst wordt, behoudens het bepaalde bij de Regelen voor het beheer van het materieel bij het Departement van Oorlog, door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië bij een huishoudelijk voorschrift geregeld.

Artikel 20.

De 1^e Laborant van het scheikundig laboratorium, de Administrateur van het algemeen magazijn van geneesmiddelen te Bandoeng en

de Beheerder van het magazijn van geneesmiddelen te Weltevreden, verhouden zich rechtstreeks tot den Chef van den militairen geneeskundigen dienst en adviseeren dezen in alle aangelegenheden, hunnen specialen werkkring betreffende; zoo noodig handelen zij in overleg met elkander.

De hoogste of oudste in rang der Dirigeerende Apothekers dient genoemden Dienstchef van advies in alle zaken, betreffende den pharmaceutischen dienst in het algemeen.

De 1ste Laborant verricht scheikundige onderzoekingen en maakt geneesmiddelen aan volgens opdracht van den Chef van den militairen geneeskundigen dienst.

Artikel 21.

De dienst voor de Militaire Paardenartsen wordt in overeenstemming met de reeds voor hen bestaande bepalingen geregeld door den Commandant van het Leger en Chef van het Departement van Oorlog in Nederlandsch-Indië.

Vastgesteld bij het besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 31 Maart 1909 II° 9 (Staatsblad II° 225).

Mij bekend:

De w^d Algemeene Secretaris,
V. D. HOUVEN VAN OORDT.